

Česká republika
Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Kladky, okres Prostějov

798 54 Kladky 178

Identifikátor školy: 600 120 201

Termín konání orientační inspekce: 11. a 12. červen 2003

Čj.:	135 143/03-05051
Signatura:	om3bw102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Kladky, jejímž zřizovatelem je obec Kladky (79 854 Kladky 19), se stala s účinností od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací. Dle posledního Rozhodnutí MŠMT čj. 18 364/03-21 o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení a ve shodě se Zřizovací listinou čj. 520/2002 sdružuje:

- mateřskou školu kapacita 30 dětí
- základní školu kapacita 60 žáků
- školní družinu kapacita 25 žáků
- školní jídelnu kapacita 50 jídel

Základní škola s 1. - 5. ročníkem je trojtřídní, ve školním roce 2002/2003 ji navštěvují 33 žáci, z nichž 10 dojíždí ze dvou okolních obcí. Dne 18. března 2002 udělilo MŠMT škole výjimku z počtu žáků pod čj. 15 341/02-22.

Ve školním roce 2002/2003 je výuka žáků organizována podle učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2.

Rada školy není ustavena.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve školním roce 2002/2003 ve vyučovacích předmětech český jazyk a německý jazyk vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve školním roce 2002/2003 ve vyučovacích předmětech český jazyk a německý jazyk vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH A MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE VYBRANÝCH PŘEDMĚTECH VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve školním roce 2002/2003 zajišťují vzdělávání a výchovu žáků základní školy čtyři pedagogické pracovnice, včetně vychovatelky školní družiny s dílčím pracovním úvazkem učitelky základní školy (5 hodin). Personální podmínky sledovaných předmětů český jazyk a německý jazyk nejsou z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti učitelek příznivé. V rozporu s ustanoveními právního předpisu je vyučován předmět český jazyk ve dvou třídách (3., 4. a 5. ročník) a německý jazyk (4. ročník) dvěma učitelkami bez stanovené odborné a zčásti i pedagogické způsobilosti pro výuku v 1. - 5. ročníku základní školy. Tato skutečnost spolu s chybějící odbornou a metodickou přípravou pro nekvalifikované učitele cizích jazyků negativně ovlivnila zejména kvalitu výuky předmětu německý jazyk.

Ředitelka školy podporuje a oceňuje odborný růst učitelů (jedno z kritérií pro stanovení osobních příplatků), při výběru vzdělávacích akcí však spolu s učitelkami nereagovala na všechny aktuální potřeby vzdělávání a výchovy žáků. Příznivé organizační podmínky vytvořila pro dálkové vysokoškolské studium perspektivní nekvalifikované učitelky. Ve školním roce 2001/2002 a školním roce 2002/2003 byly aktivity učitelek v oblasti dalšího vzdělávání minimální a nebyly ani vyčerpány účelové finanční prostředky. Odbornému růstu

pedagogického sboru napomáhá fond školní knihovny, který je průběžně doplňován novými odbornými a metodickými tituly.

Kontrolní činnost ředitelky se neřídí plánem, ale je přiměřená, podněcující a směřující k hodnocení kvality a efektivnosti vzdělávání a výchovy žáků i k řešení a nápravě zjištěných nedostatků. Realizovaná kontrola prokázala ve sledovaných oblastech úplnou funkčnost. Specifikum malé školy s nízkým počtem pedagogických pracovníků, každodenní osobní kontakt a vzájemná pozitivní interakce umožňují ředitelce získat okamžitou zpětnou vazbu a oboustranný přenos informací.

Vytvořená organizační struktura odpovídá charakteru a velikosti základní školy, dosud nezahrnuje všechny součásti, které sdružuje. Účinným poradním orgánem, který ředitelka školy plně využívá, je pedagogická rada, na jejíchž jednáních jsou mimo jiné řešeny otázky plánování učiva, realizace výuky a naplňování učebních osnov. Řád školy, který byl projednán a schválen pedagogickou radou, je zpracován v souladu s platnými předpisy. Také žáci byli průkazným způsobem seznámeni s ustanoveními svých práv a povinností, řád školy však není trvale prezentován na místě běžně přístupném žákům. Organizace vyučování neodpovídá požadavkům příslušné právní normy, dvakrát v týdnu není dodržena stanovená minimální délka přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním. Vnitřní informační systém je funkční. Rezervy byly zjištěny v průběžné informovanosti rodičů o výsledcích učení jejich dětí prostřednictvím žákovských knížek. Ve velmi malé míře byly žákům udělovány pochvaly.

Exteriér i interiéř školní budovy se zkvalitní a zmodernizuje její rozsáhlou rekonstrukcí, kterou zřizovatel již zajistil na období hlavních prázdnin školního roku 2002/2003.

Vzhledem k počtu žáků jsou prostorové podmínky školy optimální. Podnětné a čisté pracovní prostředí pro výuku vytvářejí tři kmenové učebny. Sestavy staršího žákovského nábytku v jednotlivých učebnách neodpovídají antropometrickým požadavkům rozdílně vzrostlých žáků.

Ve sledovaných předmětech poskytla škola všem žákům platné učebnice. Vhodně zvolený fond učebnic a školní knihovna, která obsahuje dětskou i odbornou a metodickou literaturu, jsou průběžně doplňovány, přístupně uloženy a žáky i učiteli využívány. Zastaralé a pro potřeby výuky již nevhodné jsou některé jazykové příručky, nutná je zejména výměna publikace Pravidla českého pravopisu. Standardní vybavení převážně staršími, ale funkčními učebními pomůckami, didaktickou a výpočetní technikou, včetně výukových programů, umožňuje realizaci vzdělávacích cílů sledovaných předmětů a dodržování zásady názornosti výuky.

Materiální zdroje školy byly v průběhu kontrolované výuky v předmětu český jazyk účelně využívány. Ředitelka školy sleduje tuto oblast v rámci své hospitační činnosti.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou na průměrné úrovni, materiálně-technické podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacího programu

- *Vzdělávání a výchova žáků jsou organizovány podle vzdělávacího programu Základní škola.*
- *Učební plán vzdělávacího programu je dodržen, učební osnovy sledovaných předmětů byly splněny.*
- *Kontrolovaná povinná dokumentace (třídní knihy) zachycuje průkazně průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech.*

- ***System kontroly naplňování učebních osnov je dostatečně účinný.***

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk

Všechny učitelky věnovaly dostatečnou pozornost funkčnímu celoročnímu rozvržení učiva ve všech složkách předmětu, což zajistilo plnění učebních osnov i kontinuitu výuky mezi ročníky. Vyučovací hodiny byly zaměřeny na opakování a diagnostiku osvojených znalostí a aplikačních schopností žáků. Ve čtení a literární výchově se zaměřily na společnou četbu, na vytváření vztahu ke knize a zdokonalení čtenářských dovedností. Při výuce psaní učitelky sledovaly správnost velikosti a sklonu písma i schopnost žáků provádět kontrolu napsaného textu. Ve všech vyučovacích hodinách důsledně dbaly na systemizaci poznatků, procvičovaly praktické uplatnění žákovských dovedností a vhodně je výchovně využily.

Materiální zajištění sledované výuky bylo na velmi dobré úrovni. Učitelky užívaly zejména nově zakoupené nástěnné jazykové přehledy, alternativní učební texty i manipulační pomůcky. Ve čtení a literární výchově byly použity tituly pro společnou četbu, oblíbené knihy žáků a encyklopedie.

V učebnách byla nadměrná teplota, přesto při projevech únavy žáků a poklesu jejich výkonnosti byla zařazena potřebná relaxace jen ojediněle.

V organizaci výuky a v jejím časovém rozvržení ve třídách se spojenými ročníky se projevily nedostatky. Chyběla vstupní motivace k upoutání zájmu a posílení soustředění žáků, převažovaly časově náročné a pro žáky únavné samostatné činnosti, nedocházelo k diferenciaci zadávaných úkolů podle jejich schopností, chyběl prostor pro kooperaci žáků a rozvíjení jejich řečových dovedností. Nedostatkem výuky čtení byla absence přípravného čtení (procvičení artikulace, dýchání, čtení a vysvětlení obtížných a neznámých slov) při psaní v nejnižších ročnících nebylo zařazeno procvičení jemné motoriky, malá pozornost byla věnována hygienickým a pracovním návykům žáků při psaní a sezení.

Četné udělované pochvaly a pozitivní hodnocení výkonů žáků působily jako významný motivační prvek. Velmi dobrou úroveň měla práce s integrovanými žáky, v průběhu výuky jim všechny učitelky věnovaly individuální pozornost, vysvětlovaly zadávané úkoly a kontrolovaly jejich samostatnou práci. Kontrolou sešitů s diktáty bylo zjištěno využívání doporučených možností doplňovacích cvičení a slovního hodnocení. Všechny vyučovací hodiny obsahovaly shrnutí učiva, závěrečné hodnocení práce žáků i zadání a vysvětlení domácího úkolu. Frekvence známek v žákovských knížkách bez zápisu prověřované učební látky a převážně s hodnocením jedné složky českého jazyka poskytovala rodičům neúplnou informaci o výsledcích učení jejich dětí.

Komunikace učitelek se žáky byla vstřícná a citlivá. Pracovní atmosféra byla klidná a nestresující.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk jsou hodnoceny jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu německý jazyk

Ve školním roce 2002/2003 měli žáci 4. ročníku možnost volby cizího jazyka (anglický jazyk a německý jazyk), což je hodnoceno jako významné pozitivum. V 5. ročníku vzhledem k velmi nízkému počtu žáků, ale i jejich zájmu je vyučován jeden cizí jazyk - anglický jazyk. Perspektivně od školního roku 2003/2004 bude vyučován pouze anglický jazyk.

Celoroční rozvržení učiva bylo provedeno správně v souladu s učebními osnovami a koordinovaně se spádovou základní školou, s níž byla sjednocena i volba používaného učebnicového souboru.

Výuka německého jazyka probíhala v kmenové učebně III. třídy (4. a 5. ročníku), v níž prostorové uspořádání žákovského nábytku plně nevyhovuje komunikativním činnostem, chyběla názorná podpora opakovaného a procvičovaného mluvnického učiva, které žáci dosud neovládali. V učebně je k dispozici audiotechnika a počítače, v průběhu vyučování nebyly využity.

Ve výuce uplatňovala učitelka jen učební metodu gramaticko-překladovou, převažovala interpretace prvků gramatického systému. Pracovní tempo bylo přiměřené, vzhledem k věku a jazykové vyspělosti žáků však chyběly metody a formy práce založené např. na poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. V nedostatečné míře byly navozovány interaktivní situace vyžadující od žáků vzájemnou kooperaci k rozvíjení jejich řečových dovedností s důrazem na správnost zvukové podoby jazyka. Rovněž při pedagogické komunikaci používala vyučující jen ve velmi malé míře německý jazyk.

Význam úvodní motivace žáků byl vyučující podceněn. K jejich průběžné aktivizaci jen zčásti přispělo ojedinělé pozitivní hodnocení a povzbuzení, častěji byly výkony žáků hodnoceny velmi kriticky, což snižovalo především sebedůvěru žáků. V klasifikaci v žákovských knížkách převažuje písemné prověřování výsledků učení, zcela chybí hodnocení řečové způsobilosti jako cílové dovednosti v obou podobách (monolog, dialog).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu německý jazyk měly pouze vyhovující úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk jsou ve škole zjišťovány a srovnávány závěrečnými prověrkami, jejichž obsah i normy hodnocení byly zpracovány metodickým sdružením spádové základní školy a jsou zadávány jednotně i v ostatních školách jejího obvodu. Výsledky žáků školy byly srovnatelné s ostatními školami.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou hodnoceny jako průměrné.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje ve Zřizovací listině čj. 520/2002 ze dne 18. října 2002 se shodují s údaji uvedenými v posledním platném Rozhodnutí MŠMT o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 18 364 ze dne 23. května 2003.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy Kladky, okres Prostějov, příspěvkové organizace čj. 520/2002 vydaná zřizovatelem dne 18. října 2002
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 18 364/03-21 ze dne 23. května 2003
3. Podkladová inspekční dokumentace a dotazník pro ředitelku školy před inspekcí
4. Učební dokumenty vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 a tematické plány učiva předmětů český jazyk a německý jazyk na školní rok 2002/2003
5. Vybraná povinná dokumentace školy za školní rok 2002/2003 dle § 38 a) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů: třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy,

I., II. a III. třídy, rozvrh hodin, řád školy, záznamy z jednání pedagogické rady, Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002 a doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání z personální dokumentace pedagogických pracovníků s osobními čísly: 27715, 63770, 80707 a 43535

6. Celoroční plán práce školy ZŠ Kladky ve školním roce 2002/2003
7. Organizace školy - informační systém ve školním roce 2002/2003
8. Vnitřní platový předpis
9. Vzorek sešitů z českého jazyka a německého jazyka, deníčků a žákovských knížek, srovnávací prověrky z českého jazyka

ZÁVĚR

Ve školním roce 2002/2003 zajišťuje vzdělávání a výchovu žáků tří tříd 1. - 5. ročníku čtyřčlenný pedagogický sbor. Z hlediska dodržení stanovených podmínek odborné a pedagogické způsobilosti učitelek sledovaných předmětů nejsou stávající personální podmínky příznivé. Nedostačující pro odborný růst, rozvoj profesionality a tvořivosti učitelek jsou jejich minimální aktivity v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.

Materiálně-technické zabezpečení sledovaných předmětů (učebny, učební pomůcky, učebnice, didaktická a výpočetní technika) umožňují realizaci výchovně-vzdělávacích cílů i naplňování učebních osnov zvoleného vzdělávacího programu. Úpravou, výzdobou a prezentací učebních pomůcek v učebnách mají vytvořeno podnětné pracovní prostředí. Normám hygieny neodpovídá velikost žákovského nábytku, všem žákům tak není umožněno zdravé sezení.

Uplatňované učební metody a formy i organizace práce vedly sice žáky k samostatnosti, ale nepodporovaly účinně jejich aktivitu. Výuka se nevyznačovala činnostním pojetím, chyběla diferenciací v rozsahu a náročnosti zadávaných úkolů podle schopností žáků a nebyla věnována dostatečná pozornost rozvíjení jejich řečové způsobilosti. Psychohygienu výuky nepříznivě ovlivňovala příliš vysoká teplota v učebnách, učitelky však zařadily potřebné relaxační aktivity jen ojediněle. Pozitivně je hodnocen individuální přístup k žákům, pedagogický takt a vstřícný způsob komunikace všech vyučujících, které pozitivně ovlivňovaly psychosociální podmínky výuky.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zonna Němcová	Mgr. Zonna Němcová v. r.
Členka týmu	PaedDr. Rudolfa Kukulová	PaedDr. Rudolfa Kukulová v. r.

V Šumperku dne 19. června 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. června 2003

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Lenka Hofmanová, ředitelka školy

Mgr. Lenka Hofmanová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání	Podpis příjemce nebo čj.
---------	------------------------	--------------------------

	inspekční zprávy	jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Olomouckého kraje	2003-07-15	135 171/03-05051
Zřizovatel: obec Kladky	2003-07-15	135 172/03-05051

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.